

Innst. O. nr. 100

(2006-2007)

Innstilling til Odelstinget fra energi- og miljøkomiteen

Ot.prp. nr. 66 (2006-2007)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om lov om endringer i klimakvoteloven m.m.

Til Odelstinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Generelt

Regjeringen foreslår i proposisjonen klimakvotestystem for 2008-2012. Sammenlignet med kvotesystemet for 2005-2007 foreslås kvoteplikten utvidet til nye sektorer, og i tillegg foreslås det vesentlige endrede bestemmelser for tildelingen av kvoter.

Det norske kvotesystemet for 2005-2007 var ment å være en innfasingsperiode før 2008-2012, hvor Norge har en utslippsforpliktelse under Kyoto-protokollen, jf. Ot.prp. nr. 13 (2004-2005) klimakvoteloven. Norge er etter Kyoto-protokollen forpliktet til å sørge for at de gjennomsnittlige årlige klimagassutslippene i forpliktelsesperioden 2008-2012 ikke er mer enn én prosent høyere enn i 1990. Dette tilsvarer 50,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Kyoto-protokollen åpner for at partene, som supplement til nasjonale tiltak, kan bruke Kyoto-mekanismene til å oppfylle denne utslippsforpliktelsen.

Kvotesystemet som Regjeringen foreslår for 2008-2012, vil ha en lavere samlet tildeling av vederlagsfrie kvoter enn EU-landene i forhold til totale utslipp fra de kvotepliktige virksomhetene - tilsvarende om lag 30 pst. av fremskrevne utslipp i kvotepliktige sektorer. Systemets tildelingsprinsipper vil ikke i nevneverdig grad svekke den enkelte bedrifts motivasjon til å redusere utslipp.

Det foreslåtte kvotesystemet skal utgjøre en riktig balanse mellom hensynene til situasjonen for eksisterende virksomheter, slik at deres finansielle situasjon ikke forverres nevneverdig, og kvotesyste-

rets rolle som klimavirkemiddel. Systemet skal utgjøre en balansert overgang i forhold til Regjeringens målsetting - om at det ikke skal tildeles slike kvoter i EU-systemet etter 2012.

For alle bedrifter som omfattes av kvotesystemet vil det være en kostnad knyttet til utslipp - og dermed en gevinst å hente på å redusere dem. Det vil lønne seg for bedriftene å legge om til mer miljøvennlig teknologi. Omsettelige kvoter som blir tildelt vederlagsfritt - basert på historiske utslipp, vil gi bedriftene incentiver til å gjennomføre tiltak i Norge og til å redusere utslippene.

Samtidig med at klimakvoteloven endres vil også klimakvoteforskriften bli revidert. Forskriften skal sendes på høring sommeren 2007.

1.2 Norge, EUs kvotesystem og EUs kvotedirektiv

Intensjonen med det norske kvotesystemet da klimakvoteloven ble vedtatt, var at det snarest mulig skulle kobles opp til EUs kvotesystem. Norge ønsket i utgangspunktet å gjøre dette ved en gjensidig anerkjennelse av hverandres kvoter i EU og i det norske kvotesystemet. Imidlertid ønsker EU-kommisjonen at direktivet innlemmes i EØS-avtalen. Regjeringen åpnet for en slik innlemmelse i mars 2006, og dette krever en beslutning i EØS-komiteen, hvor Island og Liechtenstein også må slutte seg til.

Regjeringen vil arbeide for at EUs kvotesystem skal baseres på at det ikke tildeles vederlagsfrie kvoter etter 2012, og norske kvotepliktige bedrifter kan derfor ikke basere seg på tildeling av vederlagsfrie kvoter etter 2012. Dette vil imidlertid måtte vurderes i lys av EUs politikk på området. For virksomhet som i kvoteperioden 2008-2012 får kvoter på grunnlag av den historiske tidsperioden 1998-2001, åpnes det etter 2012 uansett ikke for ny tildeling basert på prog-

noser eller andre historiske tidsperioder enn 1998-2001.

Reglene for de kvotepliktiges bruk av Kyoto-mekanismene vil være de samme som i EU når det gjelder typer prosjekter. På grunn av manglende avklaring med EU om innlemmelse av kvotedirektivet i EØS-avtalen, er det imidlertid uavklart om det i Norge må settes en tallfestet begrensning på bruken av antall kvoter fra de prosjektbaserte Kyoto-mekanismene Felles gjennomføring (JI) og Den grønne utviklingsmekanismen (CDM).

EU-kommisjonen kategoriserer kvotesystemet som et nasjonalt virkemiddel. Det er ingen begrensninger for et lands kvotepliktige bedrifters kjøp av kvoter utstedt fra andre EU-land for å innfri kvoteplikten. EU ønsker å bidra til å etterleve Kyotoprotokollens krav om supplementaritet blant annet ved å begrense bruken av de prosjektbaserte mekanismene, mens det ikke kan settes tilsvarende begrensninger for bruk av kvoter fra andre EU-land. For Norges del legges det til grunn at ethvert kjøp av kvoter fra andre land vil innebære bruk av Kyoto-mekanismene, uansett om det er kvoter utstedt i EUs kvotesystem eller gjennom de prosjektbaserte mekanismene.

De prinsippene for tildeling av vederlagsfrie kvoter som er foreslått i proposisjonen, bygger på at Norge i forhandlingene om tilpasninger til kvotedirektivet får unntak fra Artikkel 10, som begrenser salg av kvoter til maksimalt 10 pst. av den samlede kvotemengden i 2008-2012.

Det er ikke avklart om Norge vil bli bundet av kvotedirektivets bestemmelse om at det skal settes et tak på bruken av de prosjektbaserte kyotomekanismene Felles gjennomføring og Den grønne utviklingsmekanismen. Dersom man i Norge ikke får unntak fra bestemmelsen om tak på bruk av de prosjektbaserte mekanismene, vil Regjeringen i kvoteforskriften komme tilbake til hvordan en slik begrensning skal gjennomføres. Det åpnes eventuelt for en differensiering basert på hvor stor mengde vederlagsfrie kvoter den enkelte installasjon er tildelt.

Innlemmelse av kvotedirektivet i EØS-avtalen vil gi føringer på utformingen av det norske kvotesystemet for 2008-2012 og senere perioder, og omfanget av dagens kvotesystem må utvides til å gjelde flere nye sektorer. Lovforslaget omfatter således endringer i klimakvoteloven om omfang av kvoteplikten og tildeling av kvoter for å tilpasse loven til forpliktelsene under Kyotoprotokollen i perioden 2008-2012 og til EUs kvotedirektiv.

Det eksisterende kvotesystemet er regulert gjennom klimakvoteforskriften fra 2005. Forskriften vil senere bli gjenstand for separat høring og revisjon på bakgrunn av de endringer som gjøres i loven.

I henhold til EUs kvotedirektiv plikter Norge å legge frem en plan for statens tildeling av kvoter til

kvotepliktig virksomhet for 2008-2012 (Nasjonal allokeringssplan "NAP"). Plikten til å legge frem en slik plan inntreffer etter nærmere angitte frister når EUs kvotedirektiv er tatt inn i EØS-avtalen. Planen må godkjennes i henhold til EØS-avtalens bestemmelser, og som er nærmere omtalt i proposisjonen. Den nasjonale allokeringssplanen vil være basert på de vedtatte endringene i klimakvoteloven. Det forventes at EFTAs overvåkningsorgan (ESA) vil få en rolle i å godkjenne tildelingsplaner og søknader om inkludering av andre virksomheter og gasser i kvotesystemet for EFTA-landene etter de regler som gjelder under EØS-avtalen, herunder i samsvar med reglene om offentlig støtte.

Elementene i Norges tildelingsplan er i hovedsak presentert i proposisjonen.

En beslutning i EØS-komiteén om innlemmelse av kvotedirektivet i EØS-avtalen kan tidligst finne sted i juli 2007. Etter at en slik beslutning er fattet, vil Regjeringen fremme en sak for Stortinget høsten 2007.

Erfaringene med det norske kvotesystemet for 2005-2007 er presentert i proposisjonen.

1.3 Regjeringens forslag

1.3.1 *Omfanget av det norske kvotesystemet for 2008-2012*

Det norske kvotesystemet fra 2008 vil omfatte utslipp av CO₂ som får obligatorisk kvoteplikt i henhold til EUs kvotedirektiv.

Fra 2005 omfattet kvoteplikten i Norge energianlegg over 20 MW, mineralsk industri som produksjon av sement, kalk og leca, oljeraffinerier, ilandføringsterminaler og gassraffinerier. I tillegg til sektorene som er omfattet av dagens kvotesystem, vil også stasjonær forbrenning, inklusive fakling på kontinentalsokkelen (herunder på flyttbare innretninger for petroleumsvirksomhet), det meste av treforedlingsindustrien (som bransje) og bruk av mineralolje i energianlegg over 20 MW få kvoteplikt. Dette er utslipp som i dag er ilagt CO₂-avgift, og som av den grunn er unntatt fra det eksisterende kvotesystemet. Kvotesystemet fra 2008 vil dermed omfatte minst 40 pst. av de nasjonale utslippene av klimagasser, dvs. en vesentlig større andel av utslippene enn dagens kvotesystem.

En tentativ oversikt over hvilke norske bedrifter som basert på EUs kvotesystem vil bli omfattet av kvoteplikten for 2008-2012, følger som vedlegg til proposisjonen.

Departementet viser til at EUs kvotehandelsdirektiv åpner for at Norge kan inkludere i kvotesystemet andre sektorer og gasser (herunder lystgass, metan og fluorforbindelser) som ikke omfattes av EUs obligatoriske kvotesystem. Det antas å være betydelige muligheter for utslippsreducerende tiltak innen

slike sektorer. Regjeringen foreslår at det i klimakvoteloven gis en ny bestemmelse om at det gjennom forskrift kan inntas andre sektorer og virksomheter i kvotesystemet for 2008-2012 enn dem som omfattes av klimakvoteloven § 3.

Det foreslås at utslipp fra kunstgjødselproduksjon skal ha kvoteplikt, men sektoren skal ikke inntas i omfangsbestemmelsen for kvoteplikten. Utslipp fra gjødselproduksjon vil snarest mulig bli omfattet av kvotesystemet gjennom den foreslåtte forskriftsbestemmelsen i § 3.

Transportsektoren er nå ikke omfattet av EUs kvotesystem. Kvoteplikt i transportsektoren vil i praksis kreve at kvoteplikten ikke legges på forurenseren (brukere av drivstoff), men på leverandøren av forurensende vare (oljeselskapene). Dette gjør at transportsektoren heller ikke kan inkluderes frivillig av enkeltland i 2008-2012 gjennom de prosedyrene direktivet har for dette.

Regjeringen vil utrede nærmere mulighetene til å utforme et eget norsk kvotesystem for transportsektoren. Utgangspunktet er at en eventuell omlegging fra CO₂-avgift til kvoteplikt i transportsektoren skal skje innenfor en provenynøytral ramme.

Anlegg for fangst og lagring av CO₂ er ikke omfattet av EUs kvotedirektiv, og bør ikke regnes som kvotepliktig utslipp innenfor kvotesystemet. Regjeringen foreslår at slike anlegg blir inkludert i kvotesystemet gjennom å bruke direktivets adgang til "opt-in", og det vil bare være nødvendig å levere inn kvoter for den mengden av CO₂ som faktisk slippes ut til atmosfæren.

Et opplegg for å inkludere anlegg for CO₂-håndtering må trolig godkjennes separat av ESA i konsultasjon med EU-kommisjonen, og kan komme på et senere tidspunkt enn godkjenningen av allokeringsplanen. Anlegg for CO₂-håndtering i Norge kan bli de første som godkjennes i kvotesystemet i Europa.

Det legges ikke opp til å inkludere anleggene for å rense og deponere CO₂ fra brønnstrømmen på Sleipner eller Snøhvit i kvotesystemet.

1.3.2 Metode for tildeling av kvoter for 2008-2012

Regjeringen foreslår at energiutslipp fra kvotepliktige virksomheter i eksisterende landbasert industri skal tildeles kvoter tilsvarende 87 pst. av gjennomsnittsutslippene i 1998-2001, mens kvotepliktige prosessutslipp tildeles vederlagsfrie kvoter tilsvarende 100 pst. av det samme grunnlaget. Dette vil utgjøre kvoter for om lag 5,5 millioner tonn per år, som tilsvarer drøyt 80 pst. av disse virksomhetenes anslåtte utslipp i 2005.

Regjeringen vil komme tilbake med forslag til endringer i CO₂-avgiften i forbindelse med budsjettet for 2008.

Den foreslåtte tildelingen av vederlagsfrie kvoter vil ta hensyn til eksisterende virksomheter innen bransjene sementproduksjon, kalk, metanol, raffinerier, ilandføringsterminaler og deler av den petrokjemiske industrien.

Regjeringen foreslår at det ikke tildeles vederlagsfrie kvoter til petroleumsinstallasjoner offshore, utgangspunktet er at de samlede utslippskostnadene for petroleumssektoren forutsettes videreført på tilnærmet dagens nivå. Petroleumsvirksomheten antas å kunne stå for om lag 60 pst. av utslippene i det norske kvotesystemet i 2008-2012. Installasjonene betaler i dag en CO₂-avgift tilsvarende 342 kroner per tonn CO₂ for bruk av gass og 300/255 kroner per tonn for bruk av henholdsvis lett og tung fyringsolje. CO₂-avgiften vil bli sett i sammenheng med kostnadene petroleumindustrien blir pålagt ved å måtte kjøpe kvoter, slik at den totale utslippskostnaden blir videreført på tilnærmet dagens nivå.

Regjeringens forslag innebærer at det norske kvotesystemet for 2008-2012 i betydelig grad bygger på at bedriftene må kjøpe kvoter. Bedriftene vil redusere utslipp eller kjøpe kvoter i EUs kvotemarked til den rådende pris, de vil også kunne skaffe seg kvoter ved å gå inn i prosjekter under de prosjektbaserte Kyoto-mekanismene eller kjøpe slike kvoter i annenhåndsmarkedet. Det skal ikke etableres noen generell kvoterreserve, kvotekostnadene vil inngå i aktørens produksjons- og investeringsbeslutninger.

Regjeringen foreslår at tildelingen av vederlagsfrie kvoter for 2008-2012 skal skje på bakgrunn av historiske utslipp. Basisperioden vil være årene 1998-2001, som er den samme som for kvoteperioden 2005-2007.

Det er i proposisjonen gjort rede for praktiseringen av 1998-2001 som basisår for tildeling av vederlagsfrie kvoter og for fastlandsindustri med kvoteplikt som er etablert mellom 2002 og 2005. Det foreslås at bedrifter som er etablert i perioden 1998-2001 skal tildeles kvoter basert på gjennomsnittlige utslipp i de årene de har vært i drift, og det foreslås at det ikke bør etableres noen særordning for bedrifter som er etablert mellom 2002 og 2005.

Departementet viser til at kvotedirektivet som hovedregel forutsetter at det enkelte land før starten av kvoteperioden fastlåser det totale antall kvoter hver virksomhet skal tildeles vederlagsfritt i perioden. Et unntak fra dette er tildeling fra reserver forbeholdt nye virksomheter. De tildelte kvotene skal imidlertid utdeles porsjonsvis for hvert år i løpet av perioden. I det norske kvotesystemet for 2005-2007 foretas en årlig utdeling av det antallet kvoter den kvotepliktige er berettiget til i henhold til tildelingsvedtaket. Dette innebærer at den kvotepliktige ikke kan disponere fritt over hele den tildelte kvotemeng-

den ved starten på kvoteperioden. Det legges opp til en tilsvarende ordning for 2008-2012.

Kvotedirektivet tillater ikke at den årlige utdelingen av kvotene gjøres betinget av produksjonsvolum eller andre sider knyttet til bedriftens atferd i perioden, heller ikke etter en forhåndsdefinert regel. Kommisjonens retningslinjer tillater likevel at man kan la være å dele ut kvoter til bedrifter som i løpet av kvoteperioden legger ned sin virksomhet.

1.3.3 Etablering av en kvotereserve for nye gasskraftverk som skal basere seg på CO₂-rensing og høyeffektive kraftvarmeverk

Regjeringen foreslår ikke en generell kvotereserve til nye virksomheter og kapasitetsutvidelser. Investeringer som medfører nye eller økte utslipp, vil påregnes en klimakostnad i form av utgifter til kvotekjøp. Det settes imidlertid av en kvotereserve til nye gasskraftverk som skal basere seg på rensing, og høyeffektive kraftvarmeverk med konsesjon.

Det vises til at nye konsesjoner til gasskraftverk skal basere seg på CO₂-fjerning. Det forutsettes at renseanlegg vil omfattes av kvotesystemet, slik at gasskraftverk ikke gjøres kvotepliktig for fanget og lagret CO₂. Dersom det blir aktuelt å ta i bruk de gitte konsesjonene til gasskraftverk, vil Regjeringen bidra til CO₂-fjerning av disse. Regjeringen vil samarbeide med utbyggerne av gasskraftverk om anlegg for CO₂-fangst og bidra økonomisk til at dette gjennomføres så raskt som mulig.

1.3.4 Samlet kvotemengde og bruk av de prosjektbaserte Kyoto-mekanismene

Kvotedirektivet krever at landene fastsetter en samlet kvotemengde som tilføres det europeiske kvotemarkedet, og som vil bestå av kvoter som tildeles vederlagsfritt og kvoter som selges. Denne "samlede kvotemengden" som Norge tilfører EU-markedet, vil legge beslag på en tilsvarende mengde av de kvotene Norge er tildelt under Kyotoprotokollen.

Den kvotemengden Norge er tildelt under Kyoto-protokollen tar utgangspunkt i utslippsforpliktelsen, og er definert som fem ganger 101 pst. av utslippene av klimagasser i 1990. Norge har rapportert et estimat på utslippene av klimagasser i 1990 på 49,8 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i den rapporten som skal legges til grunn for fastsettelsen av antall kvoter under Kyotoprotokollen. Summen av Norges kvoter under Kyotoprotokollen blir dermed 5 ganger 49,8 millioner tonn ganger 101 pst., som gir 251,5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter for perioden 2008-2012.

Utslippene i 2005 var 54,0 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. For 2010 er utslippene anslått til 59,2 millioner tonn CO₂-ekvivalenter når det er tatt hensyn til effektene av de tiltak og virkemidler som er innført. Utslippene vil overskride utslippskvoten

med om lag 9 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i året. Den delen av dette gapet som ikke dekkes gjennom ytterligere nasjonale virkemidler, må dekkes gjennom kjøp av kvoter under Kyoto-mekanismene - og ved at bedriftene kjøper kvoter gjennom kvotesystemet og ved statlig kjøp.

Kvotesystemet for 2008-2012 vil omfatte sektorer som stod for utslipp av om lag 19 millioner tonn CO₂ i 2005, og som antas å være i størrelsesorden 21-23 millioner tonn CO₂ i 2010. Utslippene fra de sektorene som får kvoteplikt, var om lag 13 millioner tonn CO₂ i 1990.

Regjeringens foreslåtte opplegg medfører at samlet antall vederlagsfrie kvoter til landbasert virksomhet gjennomsnittlig antas å bli om lag 6-7 millioner tonn per år, eller om lag 30 pst. av de utslippene som forventes fra kvotepliktige virksomheter.

De virksomheter som omfattes av kvotesystemet vil ha anledning til å bruke kvoter kjøpt under Kyoto-mekanismene til oppgjør for kvoteplikten. Dersom staten tildeler få vederlagsfrie kvoter, vil kvotepliktige bedrifter levere inn en større andel av kvoter som staten kan benytte til å oppfylle utslippsforpliktelsen under Kyotoprotokollen.

Regjeringens forslag til kvotesystem for 2008-2012 innebærer at kvotepliktige bedrifter får anledning til å utnytte Kyoto-mekanismene, enten ved handel i EU-markedet eller ved å bruke utslippsenheter fra de prosjektbaserte mekanismene til oppgjør i kvotesystemet. Norske kvotepliktige bedrifter skal stå overfor de samme begrensningene på hvilke typer av prosjekter som kvotene kan komme fra som i EU. Nærmere regler for bruk av kvoter fra mekanismene til oppgjør av kvoteplikten vil bli fastsatt i forskrift.

1.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Energiutslipp fra kvotepliktige virksomheter i eksisterende landbasert industri vil etter forslaget bli tildelt kvoter vederlagsfritt tilsvarende 87 pst. av gjennomsnittsutslippene i 1998-2001, mens kvotepliktige prosessutslipp tildeles vederlagsfrie kvoter tilsvarende 100 pst. av det samme grunnlaget. Dette utgjør om lag 5,5 millioner tonn per år og tilsvarer drøyt 80 pst. av disse virksomhetenes anslåtte utslipp i 2005. Kvoteprisen fastsettes i markedet.

Et tak på bruk av de prosjektbaserte mekanismene kan ha betydelige økonomiske konsekvenser for kvotepliktige virksomheter. Regjeringen foreslår å fjerne CO₂-avgiften for landbasert industri som får kvoteplikt. Dette innebærer en avgiftslettelse for kvotepliktig landbasert industri på drøyt 100 mill. kroner per år.

Det foreslås ikke vederlagsfrie kvoter til petroleumsinstallasjoner offshore.

Staten vil få redusert proveny fra CO₂-avgiften, siden avgiften avvikles for kvotepliktig landbasert

industri og reduseres for petroleumsinstallasjoner offshore. Avviklingen av CO₂-avgiften for landbasert industri er anslått å gi et provenyrtap på drøyt 100 mill. kroner per år.

2. KOMITEENS MERKNADER

2.1 Generelle merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ann-Kristin Engstad, Asmund Kristoffersen, Tore Nordtun, Torny Pedersen, Karin Yrvin og Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen, Tord Lien og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Børge Brende og Ivar Kristiansen, fra Sosialistisk Venstreparti, Heidi Sørensen, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Holten Hjemdal, fra Senterpartiet, Ola Borten Moe og fra Venstre, lederen Gunnar Kvassheim, viser til at Norge gjennom tilslutning til både FNs Klimakonvensjon med ikrafttredelse i 1994, og Kyotoprotokollen som ble ferdigforhandlet i 1997, har påtatt seg klare internasjonale klimapliktelser.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at klimaproblemet globalt sett er den største miljøutfordring vi står overfor, noe som er klarere og klarere dokumentert gjennom rapportene fra FNs klimapanel (IPCC). Dokumentasjonen blir sterkere og sterkere på at store deler av den globale oppvarmingen som er observert de siste 50 årene, kan tilskrives menneskelige aktiviteter med utslipp av klimagasser. Globale klimaendringer kan medføre alvorlige økologiske og helsemessige konsekvenser, og vil også få store økonomiske konsekvenser for hele verdenssamfunnet - og aller mest for den fattige delen av verden. De fattigste landene vil kunne bli spesielt hardt rammet av bl.a. oversvømmelser, redusert tilgang på drikkevann og reduserte avlinger. For naturlige økosystemer vil klimaendringene komme raskere enn systemene klarer å tilpasse seg. Dette har betydning for arts- og det biologiske mangfoldet. Dessuten vil ekstreme værforhold, store nedbørmengder, tørke, kraftig vind og stigning i havnivå stille verdenssamfunnet overfor hittil uante utfordringer.

Flertallet mener at det nå mer enn noen gang kreves en helhetlig klimapolitikk med bruk av en rekke virkemidler og gjennomgripende tiltak.

I 2004 var de samlede globale utslippene av klimagasser på om lag 49 milliarder tonn CO₂-ekvivalenter, hvis en holder binding av karbon i skog utenom. Ifølge Det internasjonale energibyrået (IEA) vil de globale energirelaterte utslippene av CO₂ kunne

øke med over 50 pst. fram til 2030, dersom det ikke gjennomføres tiltak for å redusere utslippene. Utslppsveksten vil i hovedsak komme i utviklingslandene, stipulert til 3/4 av den totale veksten. Ifølge FNs klimapanelers fjerde hovedrapport vil en stabilisering av klimagasskonsentrasjonen i atmosfæren på rundt 450-500 partikler pr. millioner (ppm) gi en forventet økning i den globale gjennomsnittstemperaturen på 2-2,4 grader C sammenlignet med førindustrielt nivå. For å få til en slik stabilisering hevdes det at utslippene av klimagasser må reduseres med fra 50 til 80 pst. fra dagens nivå og fram til 2050. Dette vil kreve meget ambisiøse internasjonale avtaler og tiltak mot klimagassutslipp, f.eks. gjennom økte avgifter eller bindende utslippskvoter.

Flertallet mener at Norge som industriland har klare forpliktelser i denne sammenhengen. Det er imidlertid grunn til å vise til at det allerede er gjort betydelige tiltak i Norge for å redusere utslippene av klimagasser. Norge fikk tidlig på 1990-tallet på plass virkemiddelbruk som i internasjonal sammenheng må betraktes som sterke. Det kan vises til innføring av CO₂-avgiften, tiltak overfor avfallssektoren, avtaler med aluminiumssektoren m.m. Dette har gitt en betydelig reduksjon i utslipp som en ellers ikke ville ha fått. Ytterligere skritt på vei er rensing av CO₂-utslipp fra gasskraftverket på Kårstø og varmekraftverket på Mongstad, omlegging av bilavgiftssystemet for å stimulere til mer miljøvennlige biler, fritak for CO₂-avgift for andel bioetanol i bensin, økende satsing på energieffektivisering og fornybar energi, skjerpet krav til energieffektivisering gjennom nye byggforskrifter m.m.

Flertallet vil understreke at effektive og omfattende nasjonale tiltak kombinert med bruk av de mekanismer som internasjonale avtaler åpner for, er avgjørende for å nå de mål vi setter oss for reduksjon av klimagassutslipp.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, mener det er viktig at Norge inntar en pådriverrolle og er et miljøpolitisk foregangsland. Som et av verdens rikeste land har vi en unik mulighet til å ta ansvar for å vise andre land at en omstilling til et mer miljøvennlig samfunn er mulig å kombinere med en fremtidsrettet næringsutvikling og en videreutvikling av vårt velferdssamfunn. Klarer vi dette, vil det bidra til å skape aksept for en ambisiøs klimapolitikk i andre land, også i de fattige. For å gjennomføre en slik omstilling er det nødvendig med kraftige nasjonale klimakutt og at alle sektorer bidrar. Dette vil være rettfærdig og i tråd med prinsippet om at forurenser skal betale.

Komiteen viser til at åpningen for handel med kvoter ble innført gjennom behandlingen av Ot.prp. nr. 13 (2004-2005) Om lov om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven), jf. Innst. O. nr. 33 (2004-2005).

Gjennom denne loven ble omsettbare kvoter innført som et nytt virkemiddel i klimapolitikken for å begrense utslippene av klimagasser på en kostnadseffektiv måte. Det norske kvotesystemet for 2005-2007 som da ble innført, var ment å være en innfasingsperiode før 2008-2012, hvor Norge har påtatt seg utslippsforpliktelser under Kyotoprotokollen. Kyoto-systemet er ment å skulle gi incentiver til utslippsreduksjoner i de sektorer som ble omfattet. Dessuten ble det etablert nødvendige institusjoner og rutiner for kvotehandel. Samtidig var det et ønske om at det norske kvotesystemet skulle kobles til EUs kvotesystem, og systemet for 2005-2007 var i hovedsak utformet i tråd med EUs kvotedirektiv. I mars 2006 åpnet Regjeringen for innlemmelse av kvotedirektivet i EØS-avtalen. Dette gir føringer for utformingen av det norske kvotesystemet for 2008-2012 og senere perioder.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener at markedsbaserte virkemidler i større grad kan tas i bruk for å oppnå forbedringer på miljøområdet. Flertallet vil ta i bruk kvotehandel for å få ned utslippet av klimagasser. Flertallet mener at i utgangspunktet bør produsenter av en vare eller tjeneste dekke de fulle miljøkostnader produksjonen av varen eller tjenesten medfører. Flertallet er derfor i utgangspunktet mot bruk av såkalte vederlagsfrie kvoter.

Flertallet viser til innstillingen fra Klimakvotutvalget i NOU 2000:1, der det heter:

"Utvalget mener at et bredt system med salg av alle kvotene vil sikre at Norges Kyoto-forpliktelse oppfylles til lavest mulig kostnader. Utvalget legger derfor til grunn at kvotene i prinsippet bør selges."

Flertallet er enig i disse vurderingene.

Flertallet innser imidlertid at det er vanskelig å ha rammebetingelser på dette området som skiller seg vesentlig fra landene rundt oss. Gjennom EØS-avtalen er Norge en del av EUs indre marked, og det er vanskelig å ha rammebetingelser for norske bedrifter som er vesentlig forskjellige fra de som gjelder i EU. Dette gjelder også på miljøområdet. Flertallet mener derfor at Norge langt på vei må følge EUs kvotesystem når det gjelder utformingen av vårt klimakvotesystem.

Flertallet har merket seg at Regjeringen i Ot.prp. nr. 66 (2006-2007) varsler at den har en målsetting om at det ikke skal tildeles vederlagsfrie kvoter

ter i EU-systemet etter 2012. Flertallet slutter seg til denne målsettingen, og ber Regjeringen følge opp dette i det videre arbeidet overfor EU på klimaområdet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre, mener det er viktig å holde fast på et system der en tildeler kvoter aktivitet for aktivitet, dvs. installasjon for installasjon, og viser til departementets svar av 13. juni 2007 til komiteen der det sies:

"Regjeringen har ikke sett det som hensiktsmessig å behandle et selskaps samlede CO₂-utslipp under ett. Ett selskap, for eksempel Statoil, kan ha en rekke forskjellige aktiviteter, hvor noen utslipp er kvotepliktige mens andre ikke er det. Regjeringen mener det er mest hensiktsmessig å vurdere kvotetildelingen aktivitet for aktivitet, installasjon for installasjon, uavhengig av hvilken juridisk person som eier installasjonen slik kvotedirektivet også legger opp til. Det gis derfor en egen tillatelse til kvotepliktige utslipp for hver installasjon i systemet. På denne måten sikrer man større kontinuitet i kvotesystemet, da fysiske installasjoner er enklere å forholde seg til enn skiftende juridiske personer."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at virksomhetsbegrepet i loven er definert som hver enkelt bedrift eller installasjon. Denne definisjonen innebærer at selskaper ikke kan overføre kvoter fra gamle bedrifter som legges ned til nye bedrifter med mer moderne utslipsteknologi. Disse medlemmer mener en slik definisjon virker konserverende på industristrukturen, og det blir andre hensyn enn miljø og klima som blir avgjørende for omdannelser av virksomheten.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at flere EU-land har regler som gjør at kvoter kan overføres direkte fra en nedlagt installasjon til en ny eller en annen installasjon med samme operatør. For å få en slik fleksibilitet i det norske kvotesystemet foreslår disse medlemmer en overføringsregel som et tillegg til § 8 tredje ledd.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"§ 8 tredje ledd nytt andre punktum skal lyde:

Bestemmelsen i foregående punktum kommer ikke til anvendelse dersom tilsvarende aktivitet faktisk overføres til et annet anlegg innen samme virksomhet.

§ 8 nytt fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om tildeling av kvoter etter denne bestemmelsen."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet vil tildele kvoter til all ny og utvidet virksomhet, og at overføringsprinsippet på den måten ivaretas uten å lovfestes spesifikt. Disse medlemmer understreker at det må avsettes tilstrekkelig med ressurser i kvotereserven til å dekke dette. Disse medlemmer forutsetter at virksomhet som ville kunne påberope seg "overføringsprinsippet", behandles ekstra smidig ved kvotetildeling, forutsatt at virksomheten produserer samme type produkt.

Disse medlemmer merker seg videre at Regjeringen i lang tid har uttrykt stor bekymring for klimaet og påpekt at det haster fryktelig å få igangsett tiltak. Disse medlemmer merker seg at Regjeringen samtidig ikke klarer å bli enig om hvilke tiltak som skal igangsettes. Disse medlemmer viser samtidig til Dokument nr. 8:97 (2006-2007), hvor Fremskrittspartiet foreslår en helhetlig tilnærming på Stortinget for å innfri Kyoto-avtalens forpliktelser, som de øvrige partier har pålagt Norge. Disse medlemmer vil derfor understreke at Regjeringens bekymringsmeldinger i miljøpolitikken ikke står til troende. Disse medlemmer konstaterer at dette er et resultat av krangel, bråk og handlingslamelse i Regjeringen.

Disse medlemmer viser til at klimakvoteloven har vært gjenstand for langdryge drøftinger i Regjeringen. Disse medlemmer mener Regjeringens behandling av saken er kritikkverdig av flere grunner. Saken ble fremmet sent overfor Stortinget, slik at alle tidsfrister ble lagt til side, Stortingets sesjon forlenget og høringsfrister marginalisert. Disse medlemmer vil påpeke at det er velvilje og respekt fra Stortinget overfor industrien som gjør at saken behandles før sommeren. Disse medlemmer mener også det er sterkt kritikkverdig at næringslivet ble utsatt for høring om saken på kort varsel, med høringsfrist på 1 måned, påskeferien inkludert.

Disse medlemmer vil påpeke at Regjeringen, i sine svarbrev til komiteen, henviser flere av spørsmålene til Regjeringens klimamelding, som først vil bli fremlagt etter at energi- og miljøkomiteen har avgitt denne innstilling. En betydelig andel av øvrige svar på komiteens spørsmål er omtrentlige og bærer preg av at Regjeringen ikke kan kvantifisere eller detaljere konsekvensene av klimakvoteloven de har fremlagt.

Disse medlemmer er også meget skeptiske til at mange viktige politiske avklaringer skyves fra Stortinget over til byråkratens forskriftsarbeid. Un-

der normale omstendigheter ville disse medlemmer derfor krevd lengre behandlingstid for å kunne fremskaffe mer pålitelig og kvalitetssikret informasjon før saken ble avgitt. Disse medlemmer er samtidig bekymret for konsekvensene for norsk næringsliv dersom Regjeringens sommel medfører ytterligere kostnader og politisk usikkerhet. Disse medlemmer har derfor bidratt til at saken ekspressbehandles i Stortinget, på grensen til det ufor-svarlige. Disse medlemmer forutsetter derfor at Regjeringen aktivt konsulterer hele Stortinget under forskriftsarbeidet.

Disse medlemmer viser til at Norge er forpliktet av Kyoto-avtalen til å begrense CO₂-utslippene til 50,3 millioner tonn i gjennomsnitt i perioden 2008 til 2012. Prognosene tilsier at utslippene i 2012 vil være nær 60 millioner tonn uten tiltak.

Disse medlemmer vil samtidig understreke at CO₂-utslipp per capita har vært konstant i perioden, til tross for stor økning i industri- og petroleumsproduksjon og velstand hos folk flest.

Disse medlemmer har merket seg nøye at statsminister Stoltenberg påpeker at Kyoto-avtalen har mange svakheter. Disse medlemmer vil påpeke spesielt at avtalen kun pålegger restriksjoner på 36 av 172 land, som har signert avtalen. Det er derfor grunn til å frykte at avtalen kan innfris ved at økonomisk aktivitet flyttes fra land med CO₂-restriksjoner til land uten CO₂-restriksjoner.

Disse medlemmer legger til grunn for sin miljøpolitikk prinsippet om at "forurenser skal betale". Samtidig legger disse medlemmer til grunn at det skal være like regler for alle. Derfor bør alle like forurenser underlegges like rammevilkår.

Disse medlemmer er hovedsakelig enig i økonomisk teori som tilsier at kvotehandling burde vært basert på at kvotene auksjoneres bort. Det vil gi de mest miljøvennlige bedriftene lavest kostnad og derved en konkurransefordel. Disse medlemmer vil samtidig påpeke at auksjonsprinsippet ikke er fornuftig med mindre alle aktører pålegges de samme regler. Disse medlemmer vil derfor sterkt advare mot at auksjonsprinsippet legges til grunn før man gjør det på internasjonal basis. Disse medlemmer vil videre advare Regjeringen mot å jobbe for en ensidig innføring av et slikt regime ved eventuelle forpliktelser etter 2012. Disse medlemmer vil på det sterkeste understreke denne faren, og vil advare mote at norske bedrifter og industrigrener ofres i Kyoto-avtalens navn.

Disse medlemmer viser til at Kyoto-avtalen legger til grunn at de 36 landene som har forpliktelser, kan nå sine utslippsmål gjennom nasjonale tiltak, kvotehandling mellom landene, felles tiltak eller tiltak i land uten Kyoto-forpliktelser. Klimakvoteloven er ment å sette rammeverket for Norges bruk av kvote-

handel og internasjonale tiltak. Disse medlemmer er generelt sett positive til bruk av Kyoto-avtalens mekanismer: Kvotehandling, Felles gjennomføring og Den grønne utviklingsmekanismen. Brukt riktig sikrer de at fellesskapets globale ressurser kanaliseres dit de gir størst nytte i forhold til de målsettinger Kyoto-avtalen adresserer. Disse medlemmer vil derfor understreke at Norge bør ha færrest mulig restriksjoner for bruk av Kyoto-mekanismene, slik at CO₂-reducerende tiltak gjennomføres med mest mulig nytte i forhold til kostnader.

Disse medlemmer har merket seg at Sosialistisk Venstreparti var imot kvotehandling siden temaet om oppfølging av Kyoto-avtalen første gang ble drøftet på Stortinget i 1997. Disse medlemmer vil påpeke at Fremskrittspartiet var positive til bruk av Kyoto-mekanismene, sammen med de øvrige partier unntatt Sosialistisk Venstreparti, jf. Innst. S. nr. 233 (1997-1998).

Disse medlemmer vil samtidig understreke viktigheten av at slike internasjonale mekanismer følges grundig opp, slik at misbruk og vanskjøtsel avsløres. Regjeringen bør følge dette opp grundig i internasjonale konferanser på vegne av norske skattebetalere.

Disse medlemmer er derimot ikke bekymret for at "den rike verden" skal bruke opp billige klimatilnæringer over natten ved utstrakt bruk av kvotehandling. Disse medlemmer viser til Vattenfalls klimarapport, som antyder at eksisterende teknologi kan brukes til å kutte ca. 18,9 milliarder tonn CO₂. I tillegg anslår McKinsey at Kina alene vil måtte installere 500 000 MW ny kraftproduksjon innen 2020. Det tilsvarer kapasiteten på 1250 Kårstø-kraftverk uten CO₂-rensing. Ved å forske på ny og eksisterende teknologi vil man kunne få frem en rekke kostnads-effektive tiltak, som gjør at dagens velstandsnivå kan bygges videre samtidig som man reduserer CO₂-utslippene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Regjeringens forslag til klimakvotelov, Ot.prp. nr. 66 (2006-2007), omfatter en begrenset del av de totale utslippene. Det er uheldig at de sektorvise klimahandlingsplanene, som Regjeringen har lovet å fremme for Stortinget, ikke har blitt lagt fram samtidig som klimakvoteloven. En slik samtidighet ville gjort det mulig å se Regjeringens klimapolitikk i en helhetlig sammenheng.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at partienes prinsipp er at forurenser skal betale. I et kvotesystem knyttet til en ny og mer ambisiøs klimaavtale etter 2012, bør prinsippet om at forurenser skal betale,

gjennomføres. Det er viktig at Norge jobber aktivt inn mot EU og FN for at dette kommer på plass. Samtidig bør den nasjonale klimapolitikken innrettes slik at norske bedrifter stimuleres til å tilpasse seg en slik fremtidig klimapolitikk. Disse medlemmer mener derfor Regjeringens opplegg burde vært strammere, og burde lagt større forpliktelser på forurenser.

Disse medlemmer mener også det er skuffende at Regjeringen legger opp til å være langt mindre ambisiøse enn EU når det gjelder bruk av prosjektbaserte Kyoto-mekanismen, slik som Felles gjennomføring og Den grønne utviklingsmekanismen. Dette er tiltak som trolig er vesentlig billigere enn kvotehandling innen EU. EUs system er basert på en begrenset handel med denne typen tiltak. Norge bør legge seg på samme nivå for kjøp av prosjektbaserte Kyoto-mekanismen som EU.

Komiteens medlem fra Venstre peker videre på at det eksempelvis er uheldig at Regjeringen har lagt fram et opplegg hvor det blir billigere for en del industribedrifter å forurense. Dette er et skritt i feil retning, og vil gjøre det vanskeligere å gjennomføre den omstillingen som er nødvendig for å få klimagassutslippene ned og for å bidra til nødvendig teknologiutvikling. Nye virksomheter skal betale for kvoter fullt ut, med unntak av gasskraftverk som tildeles gratiskvoter. Dette er en klar favorisering av enkelte virksomheter fremfor andre, og er etter Venstres mening galt.

2.2 Norge, EUs kvotesystem og EUs kvotedirektiv

Komiteen viser til at regjeringen Bondevik fremmet klimakvoteloven gjennom Ot.prp. nr. 13 (2004-2005). Her ble det vist til at kvotesystemet for 2005-2007 var en prøvefase, og at det kunne bli behov for å endre systemet på flere områder ut fra de erfaringer en måtte høste med eget system og de erfaringer som kom fram gjennom EUs prøveperiode med tilsvarende kvotesystem. Utgangspunktet for både det norske og EUs system var at det skulle gis konkrete signaler på at det er en pris knyttet til klimagassutslipp for den som er ansvarlig for utslippene.

Komiteen viser òg til at en allerede ved Stortingets behandling la til grunn at det norske kvotesystemet skulle knyttes opp til EUs kvotesystem, selv om Norge på det tidspunkt ønsket å gjøre dette ved en gjensidig anerkjennelse av hverandres kvoter i EU og i det norske systemet. Den norske regjeringen åpnet for - etter ønske fra EU - at direktivet skulle innlemmes i EØS-avtalen, noe som selvsagt krever tilslutning fra Liechtenstein og Island.

Komiteen er enig i ambisjonene om en bred tilnærming for å innfri Norges utslippsforpliktelse under Kyotoprotokollen, en forpliktelse som må opp-

fylles gjennom kombinasjon av et sett av nasjonale tiltak og bruk av Kyoto-mekanismene i sin fulle bredde. Utslippskvotene for landene som har ratifisert Kyotoprotokollen, er tildelt med utgangspunkt i utslippene i 1990, der hver utslippskvote er en omsettelig utslippstillatelse på ett tonn CO₂ eller tilsvarende utslipp av andre klimagasser som er regulert i avtalen.

Komiteen viser til at Kyotoprotokollens gjennomføringsmekanismer ("Kyoto-mekanismene") - kvotehandel, Felles gjennomføring og Den grønne utviklingsmekanismen legger til rette for at tiltak for å redusere klimagassutslipp kan gjennomføres der de har størst miljøeffekt, bl.a. ved at kjøpere i et land kan overta kvoter som blir utstedt eller frigjort pga. utslippsreducerende tiltak i andre land. Kyoto-mekanismene sikrer òg at land uten tallfestede utslippsforpliktelser får incentiver til å redusere utslippene gjennom Den grønne utviklingsmekanismen (CDM).

Komiteen viser til at det legges opp til at for å sikre oppfyllelse av Kyotoprotokollens utslippsforpliktelser, må Norges underskudd på kvoter dekkes ved at både bedrifter og staten netto kjøper kvoter i utlandet.

Komiteen viser til at det i Revidert nasjonalbudsjett for 2008 er sagt at, avhengig av hvor mange kvoter Norge skal selge i det europeiske markedet, vil staten ha behov for å kjøpe mellom 0 og 8 mill. tonn årlig fram til utgangen av 2012. Dessuten er det varslet i Revidert nasjonalbudsjett at Norge skal overoppfylle Kyotoprotokollen fram til 2012 med 10 pst. Dette fører isolert sett til et økt behov for kjøp av kvoter på om lag 5 mill. tonn pr. år.

Det legges også til grunn at Norge gjennom sine kvotekjøp vil ta utgangspunkt i strenge miljøkrav, og at vi derfor bare skal kjøpe kvoter som er godkjent av FN. FN legger til grunn for sin godkjenning at det kun er prosjekter som ellers ikke ville blitt realisert, som tas inn under kvotehandelen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at formålet med statens kjøp av klimagasskvoter er å sikre at Norges forpliktelser i forhold til Kyotoprotokollen nås. Derfor varsles det at det vektlegges kjøp som gir størst mulig utslippsreduksjon for pengene.

Komiteen merker seg òg at det legges opp til handel med kvoter med andre industriland, ved kjøp fra utviklingsland gjennom den grønne utviklingsmekanismen (CDM) og ved felles gjennomføring av prosjekter i land som har underskrevet protokollen (JI). Det legges derfor ikke opp til kjøp av kvoter fra andre land. Komiteen gir sin tilslutning til dette.

Komiteen viser til at det i proposisjonen side 8 sies følgende:

"I henhold til kvotedirektivet skal det settes en tallfestet begrensning på de kvotepliktige virksomhetenes bruk av kvoter fra de prosjektbaserte mekanismene Felles gjennomføring og Den grønne utviklingsmekanismen. Direktivet har imidlertid ingen begrensninger for et lands kvotepliktige bedrifters kjøp av kvoter utstedt fra andre EU-land for å innfri kvoteplikten."

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg det som framkommer av proposisjonen, som innebærer at det for Norges del legges til grunn at ethvert kjøp av kvoter vil innebære bruk av Kyoto-mekanismene, uansett om det er kvoter utstedt i EUs kvotesystem eller gjennom de prosjektbaserte mekanismene. Norge ønsker ikke å bli bundet av kravet om å begrense bruken av de to prosjektbaserte mekanismene Felles gjennomføring (JI) og Den grønne utviklingsmekanismen (CDM).

Komiteen har merket seg at Norge som andre land i EØS-området i samsvar med EUs kvotedirektiv, har plikt til å legge fram en plan for statens tildeling av kvoter til kvotepliktig virksomhet i årene 2008-2012 (Nasjonal allokeringsplan, "NAP"), og at EFTAs overvåkingsorgan, ESA, vil ha en rolle i vurdering og godkjenning av planen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er sterkt kritisk til at Regjeringen ikke kan besvare komiteens spørsmål om allokeringsplanen. Disse medlemmer viser til at allokeringsplanen kan bety liv eller død for en rekke bedrifter, avhengig av hvilke politiske prinsipper Regjeringen legger til grunn.

Disse medlemmer er meget skeptiske til at Stortinget ikke får større innflytelse på allokeringsplanen, og kommer til å følge opp saken når dette kommer opp som EØS-sak i Stortinget til høsten.

Disse medlemmer vil påpeke de meget klare advarsler som er kommet til skjevhetene i Regjeringens forslag til klimakvotelov, og hvilke alvorlige konsekvenser det vil få for mange bedrifter. Ifølge miljøvernministerens informasjon til komiteen vil bedriftene i Fastlands-Norge, som har etablert eller utvidet produksjon etter 2001, få en ekstraregning på 565 mill. kroner (drøyt 2,8 mrd. kroner over femårsperioden), som følge av at Regjeringen ikke tildeler disse noen kvoter.

Disse medlemmer viser også til at miljøvernministeren sier at dette i alle fall berører Sturterminalen, Trondheim energi AS, SMA Magnesium, Gassco Kårstø, Borealis AS, Hydro Polymers AS,

Esso Slagentangen, raffineriet på Mongstad, Maxit Leca Rælingen, Mokado AS, Tjeldbergodden metallfabrikk og Noretyl. I tillegg er Regjeringen kjent med at NorFraKalk hevder at videre drift i Norge ikke vil være mulig etter 2008 som følge av Regjeringens kvotepolitikk. Denne tilgjengelige informasjonen gir flertallet et stort ansvar for de vedtak som gjøres i denne sak, og hvor disse medlemmer har forsøkt å belyse detaljer og kvantifisere effektene av forslaget i utstrakt grad innenfor den tidsrammen Regjeringen har lagt på Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at Regjeringen ikke ønsker å sette tak for bruk av kvoter fra de prosjektbaserte Kyoto-mekanismene Felles gjennomføring og Den grønne utviklingsmekanismen i det norske kvotesystemet. Disse medlemmer merker seg at dette ikke er i tråd med EUs kvotedirektiv og at Norge dermed må få et unntak fra denne bestemmelsen dersom direktivet blir innlemmet i EØS-avtalen.

Disse medlemmer mener det er uheldig at Norge ønsker et slikt unntak. Kvoteloven omfatter norske virksomheter med kvoteplikt. Disse medlemmer mener markedet vil gi best incentiver for å redusere klimautslipp fra egen produksjon dersom kvotemarkedet har tak for kjøp av kvoter utenfor EØS-området. Disse medlemmer har derfor stor forståelse for bestemmelsen i EU-direktivet, og mener Norge ikke må søke unntak fra denne bestemmelsen.

2.3 Omfanget av det norske kvotesystemet for 2008-2012

Komiteen har merket seg at de årlige klimagassutslippene i forpliktelsesperioden 2008-2012 ikke skal overstige mer enn 1 pst. av våre utslipp i 1990. Dette betyr at vi ikke kan overstige 50,3 mill. tonn CO₂-ekvivalenter pr. år i perioden, når en tar hensyn til handel med kvoter og øvrige nasjonale tiltak. Komiteen viser til at om en framskriver klimagassutslipp basert på videreføring av vedtatt og implementert politikk, så vil utslippene fra virksomheter med kvoteplikt forventes å utgjøre 21-23 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2010. Videre vil differansen mellom disse framskrivingene i 2010 og det landet har fått tildelt av kvoter, bli ca. 9 mill. tonn CO₂-ekvivalenter for høye utslipp.

Komiteen merker seg at det norske kvotesystemet fra og med 2008 i henhold til EUs kvotedirektiv, vil gi kvoteplikt for en rekke områder. Disse er: Energianlegg over 20 MW, mineralsk industri som produksjon av sement, kalk og leca, glass og glassfiber, oljeraffinerier, ilandføringsterminaler og gassraffinerier, stasjonær forbrenning, inklusive fakling

på kontinentalsokkelen, det meste av treforedlingsindustrien, fiske- og sildemelsproduksjonen og bruk av mineralolje i energianlegg over 20 MW.

Komiteen merker seg at dette innebærer at om lag 40 pst. av de nasjonale utslipp av klimagasser omfattes, en vesentlig økning fra forsøksperioden i 2005-2007.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at EUs kvotedirektiv åpner for at en senere kan inkludere andre sektorer og klimagasser i kvotesystemet, og Regjeringen foreslår at loven hjemler forskriftsadgang for dette formål. Spesielt kan dette være aktuelt for utslipp som ikke er omfattet av andre klimavirkemidler når kvoteordninga trer i kraft i 2008.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at EUs kvotedirektiv åpner for at en senere kan inkludere andre sektorer og klimagasser i kvotesystemet. Disse medlemmer er ikke avvisende til det, men forutsetter at Regjeringen fremlegger slike utvidelser for Stortinget. Det er ikke akseptabelt at slike store endringer overlates til Regjeringen gjennom forskriftsadgang. Det er en desimering av Stortingets ansvar som er sterkt uønsket.

Komiteen har merket seg at anlegg for fangst og lagring av CO₂ ikke er omfattet av kvotedirektivet fra EU. Komiteen mener, i likhet med Regjeringen, at det er viktig å gi incentiver til å utvikle og om mulig kommersialisere egnet teknologi for fangst og lagring av CO₂, som kan være en omfattende anvendelse. Komiteen viser til merknader senere knyttet til etablering av en kvotereseerve for nye gasskraftverk, som baseres på CO₂-rensing og høyeffektive varmekraftverk.

Komiteen har merket seg at EU-kommisjonen har engasjert seg for å fremme CO₂-håndtering, og mener derfor at norske initiativ for å få godkjent opplegg med CO₂-håndtering bør hilses velkommen i EU og EØS-området, men ser at slike opplegg trolig trenger godkjenning fra ESA i konsultasjon med EU-kommisjonen. Norge skulle ha gode forutsetninger for å inngå i et felles arbeid for å få på plass et regelverk på dette området.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at Regjeringen legger opp til at loven skal tre i kraft fra 1. juli 2007. Det var derfor helt nødvendig å behandle Ot.prp. nr. 66 (2006-2007) i løpet av stortingssesjonen 2006-2007.

Disse medlemmer viser til at proposisjonen ble fremmet for Stortinget 25. mai 2007. Dette er svært sent i forhold til de frister og den praksis som gjelder for at Stortinget skal behandle en sak i løpet av inneværende sesjon. At proposisjonen ble fremmet så sent i sesjonen, gir Stortinget svært kort tid til å behandle den.

Disse medlemmer viser til at Ot.prp. nr. 66 (2006-2007) omhandler viktige spørsmål som berører mange interesser, både i forhold til hvordan vi skal håndtere klimautfordringer og når det gjelder rammebetingelser for norsk industri. Disse medlemmer finner det svært lite tilfredsstillende at Regjeringen legger opp til så kort behandlingstid, både når det gjelder tid for berørte parter til å avgi høringsuttalelser på lovforslaget, og særlig når det gjelder Stortingets behandling av proposisjonen.

Disse medlemmer viser til at det er Stortinget som er lovgivende myndighet, og at Stortinget må ha den tid som er nødvendig til en tilfredsstillende og forsvarlig behandling av lovforslag. Disse medlemmer ber Regjeringen vise en større respekt for Stortinget når det gjelder nødvendig tid til behandling av viktige saker i fremtiden.

2.4 Metode for tildeling av kvoter

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at det både i høringsdokumentet og i proposisjonen foreslås at basis for utdeling av vederlagsfrie kvoter skal være med utgangspunkt i virksomhetens utslipp i årene 1998-2001, slik det også var for prøveperioden 2005-2007. Det fremgår av proposisjonen at da en i opplegget for prøveperioden 2005-2007 bestemte seg for basisperioden 1998-2001, foretok man en omfattende kvalitetssikring av tallene. Det er derfor fortsatt rimelig å bygge på denne grundige gjennomgangen av grunnlaget for basisperioden.

Kvotetildelingen for landbasert industri for perioden 2008-2012 foreslås nå i gjennomsnitt å utgjøre 92 pst. av utslippene i basisperioden, og slik at energiutslipp fra kvotepliktige virksomheter i eksisterende landbasert industri tildeles kvoter tilsvarende 87 pst. av gjennomsnittsutslippene i basisårene, mens kvotepliktige prosessutslipp tildeles vederlagsfrie kvoter på 100 pst. basert på samme periode. Dette tilsvarer vederlagsfrie kvoter på ca. 80 pst. sammenlignet med utslippene i 2005.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, slutter seg til dette, og er innforstått med at det er rimelig å ha en høyere vederlagsfri kvotedel for prosessutslipp, siden det i liten grad kan være mulig å redusere utslippene uten å redusere pro-

duksjonen. På samme måte er det i all hovedsak noe enklere å redusere utslipp fra energibruk, siden alternativene kan være energieffektivisering og overgang til fornybare energikilder.

Dette flertallet merker seg at CO₂-avgiften fjernes for landbasert industri som får kvoteplikt.

Dette flertallet merker seg og at det i tildelingen av vederlagsfrie kvoter er tatt hensyn til eksisterende bransjer som sementproduksjon, kalk, metanol, raffinier, ilandføringsterminaler og deler av petrokjemisk industri.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, merker seg dette, og slutter seg til at det ikke tildeles vederlagsfrie kvoter til petroleumsinstallasjoner offshore, og at de samlede kostnadene for sektoren videreføres om lag som nå gjennom ei avstemming av CO₂-avgiften mot kvotekjøpene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil imidlertid understreke at det er viktig at de økonomiske incentivene for petroleumssektoren til å kutte klimagassutslipp opprettholdes meget tydelig, ikke minst pga. at denne sektoren vil stå for om lag 60 pst. av klimagassutslippene i det norske kvotesystemet i 2008-2012.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, merker seg at det norske kvotesystemet bygger på prinsippet om at forurenseren skal betale, og bygger således på at bedriftene må kjøpe kvoter enten ved å kjøpe kvoter innenfor Kyoto-protokollens mekanismer eller redusere utslipp. Det understrekes også i Regjeringens forslag at basisperioden ligger fast, slik at en ikke får tilpasninger som har som formål å posisjonere seg til eventuelle framtidige tildelinger.

Flertallet har merket seg at det heller ikke legges opp til at kapasitetsutvidelser eller nyetableringer blir gjenstand for tildeling av vederlagsfrie kvoter, noe som betyr at kvotekostnader må kalkuleres inn i bedriftenes produksjons- og investeringsbeslutninger.

Flertallet merker seg at det ut fra dette resonnementet ikke legges opp til noen kvoterreserve annet enn for nye gasskraftverk som skal baseres på rensing av CO₂ og høyeffektive varmekraftverk med konseksjon.

Flertallet merker seg at det ikke legges opp til justering av tildelingen i vederlagsfrie kvoter for bedrifter som hevder at basisperioden var atypisk eller unormal for denne bedriften. Det er lagt til grunn at et gjennomsnitt over 4 år skulle fange opp større avvik fra en normaldrift. Det er derfor ikke lagt opp til

særordninger for disse bedriftene eller bedrifter som er etablert fra 2002 og framover til nå.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at kvoter tildeles vederlagsfritt på grunnlag av den kvotepliktiges gjennomsnittlige utslipp i basisperioden 1998-2001. Dette flertallet legger til grunn at de virksomheter som ikke har vært i drift i alle basisårene eller av andre grunner har atypiske utslipp i ett eller flere av basisårene, tildeles kvoter på grunnlag av et gjennomsnitt av utslippene i de øvrige årene i basisperioden. Med atypiske år menes utslippsår hvor utslippene fra virksomheten avviker vesentlig fra et gjennomsnitt av de øvrige årene i basisperioden eller hvor bedriften ikke har vært i drift ett eller flere år i perioden. Med vesentlig avvik fra gjennomsnittet menes et avvik på for eksempel 25 prosent.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at Regjeringen ikke legger opp til at det skal tildeles vederlagsfrie kvoter for nyetableringer eller kapasitetsutvidelser etter 31. desember 2001. Disse medlemmer er uenig i dette, og mener at også bedrifter etablert etter 31. desember 2001, samt utvidelser etter denne dato, må få tildelt vederlagsfrie kvoter på samme nivå som eldre bedrifter. Disse medlemmer viser til at Regjeringen legger opp til en betydelig forskjellsbehandling av ny industri og utvidelser etter 31. desember 2001 i forhold til industri som ble etablert før denne dato. Disse medlemmer viser videre til at i EUs kvotesystem legges det opp til at også etablerte bedrifter og utvidelser etter 31. desember 2001 skal få tildelt vederlagsfrie kvoter.

Disse medlemmer mener at Regjeringens utelatelse av utvidelser og nyetableringer etter 2001 vil virke negativt for etablering og utvikling av virksomhet i Norge. Særlig urimelig er det at manglende tildeling av kvoter for ny og utvidet virksomhet her får tilbakevirkende virkning, ved at man går tilbake til før 2001 for basisår. Ser vi bestemmelsene i sammenheng, vil det å frata kvoter for nedleggelse som er ment å sikre arbeidsplasser gi motsatt effekt når slike kvoter ikke engang kan overføres, dersom bedriften samler virksomheten i færre, mer konkurransedyktige og miljøvennlige enheter.

Disse medlemmer viser til at nyetablerte og moderne virksomheter ofte er mer miljøvennlige enn eldre industri. Likeledes innebærer ofte utvidelser av eksisterende virksomhet en betydelig miljøvennlig modernisering. Disse medlemmer mener det blir helt urimelig å ikke gi virksomhet som gjerne representerer den mest moderne og mest miljøvennlige produksjon, vederlagsfrie kvoter.

Disse medlemmer mener at klimaeffekten som oppnås ved kvotesalg til bedrifter etablert etter 31. desember 2001, ikke står i forhold til de kostnader disse virksomhetene blir påført, især når konkurrentene etablert før dette tidspunktet får gratiskvoter. Disse medlemmer viser til at etter kvoteloven fra 2004 var det vederlagsfrie kvoter til alle virksomheter uavhengig av etableringstidspunkt. Dette bør etter disse medlemmers mening også være regimet fremover.

Disse medlemmer har merket seg at det på høring i energi- og miljøkomiteen 4. juni 2007 fremkom at flere enkeltbedrifter vil bli rammet urimelig hardt gjennom Regjeringens forslag i Ot.prp. nr. 66 (2006-2007), ved at det ikke legges opp til vederlagsfrie kvoter for etableringer og utvidelser etter 31. desember 2001. Disse medlemmer viser her blant annet til bedriftene Norfrakalk i Nord-Trøndelag og Mokado i Nordland.

Disse medlemmer har merket seg at miljøvernministeren i svar på spørsmål fra energi- og miljøkomiteen 12. juni 2007 opplyser om at Norfrakalk vil få økte årlige kostnader på 45 mill. kroner, og Mokado vil få økte årlige bruttokostnader på 14,7 mill. kroner som følge av Regjeringens forslag til ny klimakvotelov.

Komiteens medlemmer fra Høyre fremmer følgende lovendringsforslag:

"§ 7 siste ledd skal lyde:

Det settes av en kvotereserve for vederlagsfri tildeling til nye gasskraftverk som skal basere seg på rensing, til høyeffektive kraftvarmeverk med konseksjon, og til kvotepliktig virksomhet som er etablert etter 31. desember 2001, samt til utvidelser etter denne dato. Kongen gir nærmere bestemmelser om størrelsen på denne reserven, hvilke typer virksomheter som kan søke, og øvrige kriterier som skal ligge til grunn for tildelingen etter dette ledd.

§ 8 skal lyde:

Forurensningsmyndighetene treffer vedtak om hvor mange kvoter som skal tildeles den enkelte kvotepliktige for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012.

Kvoter skal tildeles vederlagsfritt etter § 7 på grunnlag av den enkelte kvotepliktiges gjennomsnittlige utslipp i basisårene 1998-2001.

For tildelingen av kvoter for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012 skal følgende retningslinjer legges til grunn:

a) For virksomhet som er igangsatt senest 1. januar 2001, skal tildelingen ta utgangspunkt i virksom-

hetens gjennomsnittlige utslipp i basisårene fra og med 1998 til og med 2001.

- b) Dersom virksomhet som nevnt i bokstav a ikke har vært i drift i alle basisårene eller av andre grunner har atypiske utslipp i ett eller flere av basisårene, kan kvoter tildeles på grunnlag av utslippene i de øvrige årene.
- c) Dersom utslippene fra virksomhet som nevnt i bokstav a) etter 1. januar 2001, men før 31. desember 2007, har blitt eller med rimelig sikkerhet forventes å bli vesentlig redusert eller økt som følge av vesentlige endringer av virksomhetens art eller omfang, skal dette tillegges betydning ved tildelingen. Ved endringer som medfører økte utslipp kan det ved tildelingen legges vekt på mulighetene, herunder de tekniske og økonomiske mulighetene, for å begrense utslipp av CO₂, særlig ved å ta i bruk de beste tilgjengelige teknikkene.
- d) For virksomhet som er igangsatt etter 1. januar 2001 eller med rimelig sikkerhet forventes å bli igangsatt før 31. desember 2007, kan det ved tildelingen legges vekt på mulighetene, herunder de tekniske og økonomiske mulighetene, for å begrense utslipp av CO₂, særlig ved å ta i bruk de beste tilgjengelige teknikkene.

Tildelingsvedtaket gjøres betinget av at den kvotepliktige ved den årlige utdelingen av kvoter etter § 9, har utslippstillatelse for CO₂ etter forurensningsloven § 11 annet ledd og at virksomhetens art og omfang ikke avviker vesentlig i forhold til de forutsetningene som tildelingsvedtaket bygger på. I forbindelse med den årlige utdelingen av kvoter etter § 9 prøver forurensningsmyndighetene om betingelsene for tildelingsvedtaket er oppfylt. Dersom forurensningsmyndighetene kommer til at dette ikke er tilfellet, kan tildelingsvedtaket omgjøres. Omgjøringsvedtaket legges til grunn for kvoteutdelingen etter § 9.

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om tildeling av kvoter etter denne bestemmelsen."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at Regjeringen ikke legger opp til justering av tildelingen av vederlagsfrie kvoter for bedrifter som hevder at basisperioden var atypisk eller unormal for denne perioden. Disse medlemmer er uenig i dette. Disse medlemmer mener at det i tildelingen av vederlagsfrie kvoter må tas høyde for unormale hendelser i basisperioden, og ber SFT ta høyde for dette i allokeringsplanen for vederlagsfrie kvoter.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen ta hensyn til unormale hendelser i basisperioden ved tildeling av vederlagsfrie kvoter for perioden 2008-2012."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, har merket seg og slutter seg til at det er innført en nedleggingsregel som innebærer at eierne av en bedrift med kvoteplikt som legger ned virksomheten for eksempel i løpet av 2008, ikke får beholde de vederlagsfrie kvotene for resten av perioden, dvs. for årene 2009, 2010, 2011 og 2012.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil presisere at nedleggelse som forekommer pga. at produksjonen flyttes innenfor Norge, ikke skal medføre inndragelse av kvoter, men at kvotene kan overføres til nytt produksjonssted gjennom økt kvotetildeling til ny virksomhet/økt produksjon.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg at proposisjonen åpner for å vurdere muligheten til å utforme et eget norsk kvotesystem for transportsektoren. Flertallet vil i denne sammenheng understreke viktigheten av å ha en bred tilnærming til virkemidler i klimapolitikken og at det i en eventuell utredning sikres at også tiltak som bidrar til strukturelle endringer i sektoren kan gjennomføres, til tross for at slike tiltak kan ha en høyere kostnad enn klimakvoter innenfor en avgrenset tidsperiode.

Flertallet viser til at Regjeringen vil arbeide for at EUs kvotesystem skal baseres på at det ikke tildeles vederlagsfrie kvoter etter 2012. Norske kvotepliktige bedrifter kan derfor ikke basere seg på tildeling av vederlagsfrie kvoter etter 2012. Dette vil imidlertid måtte vurderes i lys av EUs politikk på området. For virksomhet som i kvoteperioden 2008-2012 får kvoter på grunnlag av den historiske tidsperioden 1998-2001, åpnes det etter 2012 uansett ikke for ny tildeling basert på prognoser eller andre historiske tidsperioder enn 1998-2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer at Regjeringen foreslår følgende hovedpunkter:

- Ca. 40 pst. av norske CO₂-utslipp skal underlegges kvoteloven. Samferdselssektoren og andre sektorer med mange, men små punktutslipp står utenfor.
- Eksisterende næringsliv og industri får tildelt kvoter tilsvarende 92 pst. av utslipp i basisperioden (1998-2001). Prosessutslipp tildeles 100 pst. kvoter i forhold til basisperioden, mens energiut-

- slipp tildeles 87 pst. Dette er strengere enn konkurrentlandene i Kyoto-systemet.
- Ny industri og økt produksjon i forhold til basisåret tildeles ingen gratiskvoter, noe som sementerer dagens næringssituasjon.
  - Det foreligger ingen "sikkerhetsventil" for bedrifter som får store avvik mellom reelle utslipp og tildelte kvoter.
  - Nye gasskraftverk basert på CO₂-rensing får gratiskvoter, men ingen presisering av hva som menes med "basert på".
  - Petroleumsnæringen innlemmes i kvotesystemet, får ingen gratiskvoter, men utgifter til kvotekjøp skal trekkes fra innbetalinger for CO₂-avgiften, som opprettholdes.
  - Mye av detaljene i forslaget skal besluttes av Regjeringen gjennom utstrakt bruk av forskrifter.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens klimakvotesystem har betydelige særnorske, negative konsekvenser for en rekke industribedrifter. Disse medlemmer merker seg at Regjeringen skryter av sin "tøffe" kvotepolitikk, men konstaterer at politikken ikke er god verken for miljøet eller Norge.

Disse medlemmer vil hevde at norsk industri allerede er blant verdens mest miljøvennlige. Norsk aluminiumsindustri slipper ut langt mindre CO₂ enn konkurrentene når man måler i utslipp pr. produsert tonn vare. Det samme gjelder norsk oljeindustri. Disse medlemmer forholder seg til at verdens etterspørsel etter metaller og energi vil opprettholdes uavhengig av Norges andel av produksjonskapasiteten. Derfor burde man stimulere til at kraftforedlende prosessindustri og petroleumsnæringen etablerer seg i Norge.

Disse medlemmer vil ta avstand fra en holdning hvor det norske CO₂-regnskapet blir viktigere enn det globale regnskapet. Disse medlemmer viser til at Regjeringen kan redusere norske CO₂-utslipp med rundt 25 millioner tonn CO₂ ved å legge ned alt norsk eksportrettet næringsliv, men effekten på globale CO₂-utslipp ville blitt en netto økning på 25-50 millioner tonn, ved at produksjonen overtas av bedrifter med svakere miljøkrav.

Disse medlemmer mener at tildeling av kvoter må skje på nivå med EU. Disse medlemmer ser ingen grunn til at staten skal spare på kvotetildeling til næringslivet, for deretter å fylle statskassen ved å selge disse til norsk eller utenlandsk industri. Disse medlemmer tror investorer som ikke får konkurransedyktige kvotetildelinger i Norge, i stedet vil foreta sine investeringer i andre land. Det vil både Norge og miljøet tape på.

Disse medlemmer etterlyser en bedre avklaring på kvoteallokering til eksisterende industri. Disse medlemmer har merket seg at flere en-

keltbedrifter kommer til dels meget skjevt ut pga. spesielle omstendigheter i basisperioden 1998-2001. Disse medlemmer viser til at 2000 var et ekstremt våtår, med tilsvarende lave strømpriser. En rekke bedrifter tok derfor elektrokjeler i utstrakt bruk, mens man med dagens knappe kraftbalanse bruker oljekjeler og tilsvarende. Dermed blir kvotene tildelt på bakgrunn av det som i realiteten er minst ett unntaksår.

Disse medlemmer mener basisperioden som ligger til grunn for tildeling av klimakvoter bør være bredest mulig, slik at et enkelt år får minst mulig innvirkning. Disse medlemmer vil derfor legge til grunn en basisperiode fra 1998-2005. Disse medlemmer har ingen forståelse for argumentet om at en utvidelse av basisperioden vil stimulere til strategiske endringer, all den tid det ikke er fysisk mulig å gjøre strategiske endringer for historiske utslipp. Disse medlemmer vil i den sammenheng påpeke at man etter 2012 i størst mulig grad bør legge til grunn normprinsippet ved kvotetildeling.

Disse medlemmer vil også understreke behovet for at det legges inn en "sikkerhetsventil" i tildelingsprosessen, slik at industri som får avvik større enn 5 pst. mellom tildelte kvoter og faktiske utslipp, kan søke om endrede tildelinger. Ved en slik behandling må utslippene blant annet vurderes ut ifra normprinsipper.

Disse medlemmer har merket seg at et samstemt næringsliv, bedrifter og fagbevegelse er sterkt kritiske til at Regjeringen ikke tildeler kvoter til ny virksomhet eller eksisterende virksomhet som øker produksjonen. Disse medlemmer deler den kritikken. Regjeringens politikk bidrar til å sementere dagens næringsstruktur, og til å flytte nyinvesteringer ut av landet. Innen EU avsettes det kvoter til ny industri. Disse medlemmer mener Regjeringens kvoteoverskudd brukes til å sikre at norsk næringsliv får tildelt kvoter basert på samme prinsipper som i EU, slik at man unngår konkurransevridende effekter pga. kvotesystemet.

Disse medlemmer mener Regjeringens politikk er basert på en logisk brist, når man ved kvotetildeling til prosessutslipp sier 100 pst.

Disse medlemmer viser til at statsråden skriver til komiteen (brev datert 13. juni 2007):

"Vederlagsfri tildeling av kvoter til utvidelser eller ny virksomhet innebærer en subsidie til utslipp-sintensiv produksjon, og vil ikke gi tilstrekkelige incentiver til omstilling av produksjon i mer bærekraftig retning."

Samtidig skriver Regjeringen i Ot.prp. nr. 66 (2006-2007) side 13:

"Det tildeles altså en noe høyere prosent vederlagsfrie kvoter for prosessutslipp enn for utslipp fra

energiproduksjon. Dette gjøres for å skjerme bedrifter som har prosessutslipp, og som det i liten grad er mulig å redusere uten å redusere produksjonen."

Disse medlemmer mener det fremstår som selvmotsigende når man skriver at man ikke forventer store CO₂-kutt fra prosessutslipp og derfor tildeler 100-prosentkvoter, men samtidig forutsetter at nye investeringer som gir prosessutslipp, skal kunne "stimuleres" til å redusere sine utslipp ved ikke å få gratiskvoter.

Disse medlemmer er også sterkt kritiske til at bedrifter som rasjonaliserer/flytter sin produksjon ved å legge ned fasiliteter og øke produksjonen andre steder, ikke får tildelt ny utslippskvote (ev. flytte utslippskvote fra en lokasjon til en annen). Disse medlemmer støtter at bedrifter som legger ned sin produksjon på permanent basis, skal miste sine kvoterettigheter, men ønsker at industri som flytter produksjon, skal få beholde kvoterettighetene fremfor å definere den økte produksjonen som "ny", uten gratiskvoter, og samtidig frata den nedstengte produksjonen alle kvoterettigheter.

Disse medlemmer merker seg at oljeindustrien er tilfreds med å innlemmes i kvotesystemet, men forutsetter at de ikke får totale kostnader som er større enn dagens CO₂-avgift. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen foreløpig ikke har avklart nøyaktig hvordan man skal beregne CO₂-avgiften med fratregning i kvotekostnader. Disse medlemmer vil advare mot at Regjeringen bruker en "sjablong" beregning som underestimerer kvotekostnadene. Disse medlemmer støtter forslaget fra OLF om at hele provenyet fra dagens CO₂-avgift går til kvotehandel og et forskningsfond. Dette har Fremskrittspartiet støttet tidligere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti er for øvrig skeptiske til om Regjeringens ønske om utstrakt bruk av forskrifter ved gjennomføring av kvoteloven gir rom for innskjerpinger og politiske justeringer av loven utover det man forventer når Stortinget behandler saken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener videre at dette vil være uheldig - med tanke på hvilket parti som har finansministeren og miljøvernministeren.

Disse medlemmer viser til SFTs tiltaksanalyse for klimagassutslipp i 2020 fremlagt 14. juni 2007. Disse medlemmer merker seg at skog og andre arealer i Norge bidro til et netto årlig opptak av CO₂ på om lag 27 millioner tonn i 2005. Disse medlemmer merker seg at dette tilsvarer halvparten av "menneskeskapte" CO₂-utslipp fra Norge.

Disse medlemmer har videre merket seg at Regjeringen i 2006 besluttet at Norge skal benytte skogskjøtsel som et virkemiddel under artikkel 3.4 i Kyotoprotokollen, og at kvotene tilsvarende 1,5 millioner tonn CO₂ fra skogskjøtsel skal brukes til å overoppfylle norske utslippsforpliktelser. Disse medlemmer viser til at Regjeringens beslutning er nok et eksempel på ambisiøse "klimaløfter" som stilltende blir omgjort over tid. Da Stortinget behandlet klimasaker i forrige periode, var de samme partier, og regjeringen Bondevik II, fullstendig imot å inkludere skogskjøtsel i det norske klimasystemet. Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen ender opp på Fremskrittspartiets linje også i dette spørsmålet.

Disse medlemmer viser til at Norsk Industri og NHO har advart mot konsekvensene for en rekke bedrifter ved å gjennomføre et strengt klimakvoteregime.

Disse medlemmer viser til at bedriften NorFraKalks fabrikk i Verdal vil bli offer for Regjeringens "ambisiøse" kvotepolitikk, siden Regjeringens system ikke tildeler noen gratis CO₂-kvoter til anlegget. Ifølge Norsk Industri vil Regjeringens forslag medføre en ekstrakostnad for den ene fabrikken på 230 mill. kroner i perioden. Disse medlemmer advarer mot at dette med stor sannsynlighet vil medføre at fabrikken, som er under bygging, ikke vil komme i drift.

Disse medlemmer peker også på at bedriften Maxits to fabrikker i Rælingen og Borge til sammen får en merkostnad i forhold til konkurrentbedrifter i EU på ca. 50 mill. kroner. Disse medlemmer peker på at en ekstrakostnad på 50 mill. kroner vil medføre redusert konkurransekraft for Maxit, og at dette øker faren for at bedriften flytter sin produksjon ut av landet.

Disse medlemmer peker på at det samme gjelder for Noretyl i Bamble. Fabrikken er en del av det mye omtalte Borealis som nettopp fikk nye engelske eiere. Salget utløste sterke protester fra flere av regjeringspartienes stortingsrepresentanter. Når Noretyl etter Regjeringens opplegg nå får 50 mill. kroner i ekstrakostnad i forhold til konkurrerende bedrifter i for eksempel Storbritannia, stiller disse medlemmer seg undrende til hvorfor protestene fra de samme stortingsrepresentantene ikke er like høylytte.

Kalkverket SMA Mokado har de senere år investert flere titalls millioner for å få ned utslippene av NO_x, svovel, kvikksølv og svevestøv. I dag fremstår kalkverket som et moderne og miljøvennlig kalkverk. I Regjeringens forslag blir nå også Mokado pålagt 50 mill. kroner mer i CO₂-kostnader enn sammenlignbare kalkverk i EU. Denne ekstrautgiften vil etter disse medlemmers mening øke muligheten for nedleggelse av bedriften.

Disse medlemmer peker også på at fortjenesten i norsk papirindustri i de senere år ikke kan karakteriseres som spesielt gode. For tiden er prisen på skog høy, det samme er kraftprisen. Papirindustrien i Norge er som stort sett all annen norsk industri, konkurranseutsatt. Et av de store konkurrentlandene er EU-landet Finland, som vil få en langt bedre klimakvotordning, og som har innført industrikraftregime. Mange papirfabrikker blir rammet, noen av disse er Norske Skogs fabrikker, Sødra Cell, Nordic Paper og Peterson. Forverrede konkurransevilkår overfor spesielt finsk papirindustri, vil sammen med svekket lønnsomhet og stadig overkapasitet, kunne medføre nedleggelse av en eller flere av de fabrikkene som er omtalt i dokumentet fra Norsk Industri.

Disse medlemmer viser også til at Tinfos Jernverk og Tinfos Titan & Iron får sterkt svekket sin konkurransesituasjon og lønnsomhet på grunn av at de er klassifisert som kvotehandelsbedrifter, og ikke som ferrolegeringsbedrifter som vil ligge utenfor kvotehandel. Disse medlemmer må sikre at norske bedrifter unngår slik feilklassifisering og i stedet sikres konkurransedyktige rammebetingelser.

Disse medlemmer viser til at flere aktører ivrer for å utvikle et industriområde på Lutelandet i Sogn og Fjordane. Det er grunn til å anta at ny industrietablering på Lutelandet vil komme inn under klimakvoteregimet, men uten at man får tildelt en eneste kvote. Dette vil trolig sette en effektiv stopper for hele prosjektet, på tvers av de mange lykkeønskninger som ble sendt til Lutelandet da Stortinget 14. juni 2007 behandlet utbyggingssaken om Gjølø, Vega og Vega sør.

Disse medlemmer fremmer lovendringer som skal tilrettelegge for:

- vederlagsfrie kvoter skal tildeles ny og utvidet virksomhet på samme grunnlag som eksisterende virksomhet
- basisperioden skal være 1998-2005
- etablere en "sikkerhetsventil" som åpner for å se på kvotetildeling til virksomhet hvor differanse mellom kvoteplikt og tildelte kvoter er mer enn 5 pst.
- sikre at gasskraftverk tildeles kvoter med krav om "best tilgjengelige teknologi"
- ikke åpne for å inkludere nye sektorer ut fra forskrifter.

Disse medlemmer foreslår:

"§ 3 andre ledd skal lyde:

Forurensningsmyndigheten kan ved forskrift eller enkeltvedtak avgjøre hvilke virksomheter som i tvilstilfeller er omfattet av loven."

"§ 7 skal lyde:

§ 7 (tildeling av kvoter vederlagsfritt for perioden 2008-2012)

Vederlagsfrie kvoter for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012 tildeles etter følgende prinsipper:

Landbasert virksomhet skal tildeles vederlagsfrie kvoter tilsvarende 100 prosent av sine prosessutslipp og tilsvarende 87 prosent av sine energiutslipp. Tildeling skjer i henhold til § 8.

Annen kvotepliktig virksomhet skal ikke tildeles vederlagsfrie kvoter for 2008-2012.

For virksomhet som er igangsatt eller har utvidet kapasiteten vesentlig i perioden 1. januar 2005 til 31. desember 2007, tildeles kvoter vederlagsfritt basert på fastsatte normer.

Det settes av en kvotereserve for vederlagsfri tildeling til virksomhet som er etablert etter 31. desember 2007.

Kongen gir nærmere bestemmelser om normer for tildeling av kvoter etter fjerde og femte ledd."

"§ 8 skal lyde:

§ 8 (tildeling av kvoter vederlagsfritt)

Forurensningsmyndighetene treffer vedtak om hvor mange kvoter som skal tildeles den enkelte kvotepliktige for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012.

Kvoter skal tildeles vederlagsfritt etter § 7 på grunnlag av den kvotepliktiges gjennomsnittlige utslipp i basisårene 1998-2005. Virksomheter som ikke har vært i drift i alle basisårene eller av andre grunner har atypiske utslipp i ett eller flere av basisårene, kan tildeles kvoter på grunnlag av utslippene i de øvrige årene, eller basert på fastsatte normer. Virksomheter med avvik mellom kvoteplikt og tildelte kvoter over 5 prosent kan søke om utvidet tildeling.

Tildelingsvedtaket gjøres betinget av at forurensningsmyndighetene ved den årlige utdelingen av kvoter etter § 9 ikke finner at den kvotepliktige virksomheten er nedlagt og at virksomheten har tillatelse etter forurensningsloven § 11."

"§ 22 strykes."

2.5 Etablering av kvotereserve for nye gasskraftverk som skal basere seg på CO₂-rensing og høyeffektive varmekraftverk med konsesjon

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til merknader foran der det går fram at det ikke foreslås noen generell kvotereserve til nye virksomheter og kapasitetsutvidelser.

Flertallet viser til den breie enigheten som er etablert i Norge om at nye gasskraftverk skal basere seg på fjerning av CO₂, noe som nå forutsetter at renseanlegget må omfattes av kvotesystemet, slik at ikke gasskraftverket gjøres kvotepliktig for fanget og lagret CO₂. Regjeringen har sagt at myndighetene skal bidra økonomisk til at CO₂ blir fjernet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at håndtering av CO₂-utslipp fra blant annet gasskraftverk er et viktig klimapolitisk tiltak. Disse medlemmer mener at det er viktig å gi incitament til å utvikle og kommersialisere teknologi for fangst og lagring av CO₂ som kan få bred anvendelse. Inkludering av CO₂-håndtering i kvotesystemet vil være et sentralt element i dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg og gir sin tilslutning til at det avsettes en kvotereserve som fanger opp behovet for tildeling av vederlagsfrie kvoter til nye gasskraftverk som skal basere seg på CO₂-rensing og høyeffektive varmekraftverk med konsesjon.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet mener gasskraftverk i Norge skal underlegges de samme rammevilkår som tilsvarende anlegg i EU. Disse medlemmer viser til at Norge har en vanskelig kraftsituasjon, og at i enkelte regioner er gasskraftverk den eneste realistiske løsningen for å få en akseptabel kraftbalanse på kort og mellomlang sikt. Rammebetingelsene må derfor ikke gjøres urealistisk strenge, slik at gasskraftverk ikke realiseres av politiske grunner.

Disse medlemmer har ingen tillit til at Regjeringens klimakvotesystem tilrettelegger for at ytterligere gasskraftverk blir realisert med det første. Disse medlemmer viser til miljøvernministerens brev datert 15. juni 2007 til komiteen, hvor statsråden på spørsmål 24 nekter å konkretisere realitetene i og konsekvensene av Regjeringens gasskraftpolitikk og konsekvensene fra klimakvoteloven. Det er ikke akseptabelt at slike viktige spørsmål skal gjemmes bort i utarbeidelsen av forskrifter om opprettelse av en kvotereserve for gasskraftverk.

Disse medlemmer viser også til statsrådets svar på spørsmål 25, hvor statsråden skriver: "Gjeldende konsesjoner for gasskraftverk på Skogn gir ingen føringer for tildelingen av kvoter til denne virksomheten." Disse medlemmer frykter dette innebærer at økonomien i Skogn-prosjektet blir ytterligere skadelidende.

2.6 Samlet kvotemengde og bruk av de prosjektbaserte Kyoto-mekanismene

Komiteen merker seg at den samlede kvotemengden som Norge tilfører EU-markedet, vil legge beslag på tilsvarende mengde av de kvotene som Norge er tildelt som resultat av Kyotoprotokollen, slik at en kvote som handles i det europeiske kvotemarkedet vil være både en EU-kvotest og en Kyoto-kvotest. Komiteen viser til at Norge er tildelt en bestemt kvotemengde med utgangspunkt i de utslippsforpliktelsene vi har påtatt oss ifølge Kyotoprotokollen. Utslippene våre er vesentlig over våre tillatte utslipp, noe som betinger forsterkede nasjonale virkemidler og kjøp av kvoter under Kyoto-mekanismen. Slike kjøp kan gjøres ved at bedriftene kjøper kvoter og ved statlige kjøp.

Komiteen har merket seg at de norske kvotepliktige bedriftene vil stå overfor de samme begrensninger på hvilke typer prosjekter som kvotene kan komme fra, som i EU. Det understrekes f.eks. i proposisjonen at det ikke vil være mulig å godkjenne eller bruke kvoter fra CDM utstedt på grunnlag av atomkraft. Komiteen gir sin fulle tilslutning til dette.

Komiteen merker seg videre at Kyotoprotokollen har begrensninger i sparing av kvoter fra prosjektsamarbeid mellom industriland som har ratifisert Kyotoprotokollen og prosjektsamarbeid med utviklingsland fra 2008-2012 og til senere perioder. Regjeringen varsler at den vil komme tilbake til et eventuelt regelverk på dette området i forbindelse med revisjon av kvoteforskriften.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Framskrittspartiet:

Forslag 1

§ 3 andre ledd skal lyde:

Forurensningsmyndigheten kan ved forskrift eller enkeltvedtak avgjøre hvilke virksomheter som i tvilstilfeller er omfattet av loven.

Forslag 2

§ 7 skal lyde:

§ 7 (tildeling av kvoter vederlagsfritt for perioden 2008-2012)

Vederlagsfrie kvoter for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012 tildeles etter følgende prinsipper:

Landbasert virksomhet skal tildeles vederlagsfrie kvoter tilsvarende 100 prosent av sine prosessutslipp

og tilsvarende 87 prosent av sine energiutslipp. Tildeling skjer i henhold til § 8.

Annen kvotepliktig virksomhet skal ikke tildeles vederlagsfrie kvoter for 2008-2012.

For virksomhet som er igangsatt eller har utvidet kapasiteten vesentlig i perioden 1. januar 2005 til 31. desember 2007, tildeles kvoter vederlagsfritt basert på fastsatte normer.

Det settes av en kvotereserve for vederlagsfri tildeling til virksomhet som er etablert etter 31. desember 2007.

Kongen gir nærmere bestemmelser om normer for tildeling av kvoter etter fjerde og femte ledd.

Forslag 3

§ 8 skal lyde:

§ 8 (tildeling av kvoter vederlagsfritt)

Forurensningsmyndighetene treffer vedtak om hvor mange kvoter som skal tildeles den enkelte kvotepliktige for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012.

Kvoter skal tildeles vederlagsfritt etter § 7 på grunnlag av den kvotepliktiges gjennomsnittlige utslipp i basisårene 1998-2005. Virksomheter som ikke har vært i drift i alle basisårene eller av andre grunner har atypiske utslipp i ett eller flere av basisårene, kan tildeles kvoter på grunnlag av utslippene i de øvrige årene, eller basert på fastsatte normer. Virksomheter med avvik mellom kvoteplikt og tildelte kvoter over 5 prosent kan søke om utvidet tildeling.

Tildelingsvedtaket gjøres betinget av at forurensningsmyndighetene ved den årlige utdelingen av kvoter etter § 9 ikke finner at den kvotepliktige virksomheten er nedlagt og at virksomheten har tillatelse etter forurensningsloven § 11.

Forslag 4

§ 22 strykes.

Forslag fra Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 5

§ 8 tredje ledd nytt andre punktum skal lyde:

Bestemmelsen i foregående punktum kommer ikke til anvendelse dersom tilsvarende aktivitet faktisk overføres til et annet anlegg innen samme virksomhet.

§ 8 nytt fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om tildeling av kvoter etter denne bestemmelsen.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen ta hensyn til unormale hendelser i basisperioden ved tildeling av vederlagsfrie kvoter for perioden 2008-2012.

Forslag fra Høyre:

Forslag 7

§ 7 siste ledd skal lyde:

Det settes av en kvotereserve for vederlagsfri tildeling til nye gasskraftverk som skal basere seg på rensing, til høyeffektive kraftvarmeverk med konseksjon, og til kvotepliktig virksomhet som er etablert etter 31. desember 2001, samt til utvidelser etter denne dato. Kongen gir nærmere bestemmelser om størrelsen på denne reserven, hvilke typer virksomheter som kan søke, og øvrige kriterier som skal ligge til grunn for tildelingen etter dette ledd.

Forslag 8

§ 8 skal lyde:

Forurensningsmyndighetene treffer vedtak om hvor mange kvoter som skal tildeles den enkelte kvotepliktige for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012.

Kvoter skal tildeles vederlagsfritt etter § 7 på grunnlag av den enkelte kvotepliktiges gjennomsnittlige utslipp i basisårene 1998-2001.

For tildelingen av kvoter for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012 skal følgende retningslinjer legges til grunn:

- a) For virksomhet som er igangsatt senest 1. januar 2001, skal tildelingen ta utgangspunkt i virksomhetens gjennomsnittlige utslipp i basisårene fra og med 1998 til og med 2001.
- b) Dersom virksomhet som nevnt i bokstav a ikke har vært i drift i alle basisårene eller av andre grunner har atypiske utslipp i ett eller flere av basisårene, kan kvoter tildeles på grunnlag av utslippene i de øvrige årene.
- c) Dersom utslippene fra virksomhet som nevnt i bokstav a) etter 1. januar 2001, men før 31. desember 2007, har blitt eller med rimelig sikkerhet forventes å bli vesentlig redusert eller økt som følge av vesentlige endringer av virksomhetens art eller omfang, skal dette tillegges betydning ved tildelingen. Ved endringer som medfører økte utslipp kan det ved tildelingen legges vekt på mulighetene, herunder de tekniske og økonomiske mulighetene, for å begrense utslipp av CO₂, særlig ved å ta i bruk de beste tilgjengelige teknikkene.
- d) For virksomhet som er igangsatt etter 1. januar 2001 eller med rimelig sikkerhet forventes å bli

igangsett før 31. desember 2007, kan det ved tildelingen legges vekt på mulighetene, herunder de tekniske og økonomiske mulighetene, for å begrense utslipp av CO₂, særlig ved å ta i bruk de beste tilgjengelige teknikkene.

Tildelingsvedtaket gjøres betinget av at den kvotepliktige ved den årlige utdelingen av kvoter etter § 9, har utslippstillatelse for CO₂ etter forurensningsloven § 11 annet ledd og at virksomhetens art og omfang ikke avviker vesentlig i forhold til de forutsetningene som tildelingsvedtaket bygger på. I forbindelse med den årlige utdelingen av kvoter etter § 9 prøver forurensningsmyndighetene om betingelsene for tildelingsvedtaket er oppfylt. Dersom forurensningsmyndighetene kommer til at dette ikke er tilfellet, kan tildelingsvedtaket omgjøres. Omgjøringsvedtaket legges til grunn for kvoteutdelingen etter § 9.

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om tildeling av kvoter etter denne bestemmelsen.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i klimakvoteloven m.m.

I

I lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1 (lovens formål)

Formålet med denne loven er å begrense utslippene av klimagasser på en kostnadseffektiv måte gjennom et system med kvoteplikt for utslipp av klimagasser og fritt omsettelige utslippskvoter.

§ 2 første ledd skal lyde:

Loven gjelder for utslipp av klimagasser i riket og for utslipp fra virksomhet på den norske delen av kontinentalsokkelen, med de begrensninger som følger av folkeretten.

§ 3 skal lyde:

§ 3 (utslipp som omfattes av denne loven)

Loven gjelder utslipp av CO₂ i forbindelse med

- energiproduksjon
- raffinering av mineralolje
- produksjon av koks
- produksjon og bearbeiding av jern og stål, herunder røsting og sintring av jernmalm
- produksjon av sement, kalk, glass, glassfiber og keramiske produkter
- produksjon av papir, papp og papirmasse fra tre eller andre fibermaterialer

Loven gjelder likevel ikke for utslipp fra forbrenning av biomasse og fra energiproduksjon som nevnt i første ledd bokstav a) ved forbrenning av farlig avfall og avfall som er belagt med sluttbehandlingsavgift.

Kongen kan i forskrift gi bestemmelser om at utslipp av CO₂ fra virksomhet som ikke er nevnt i første ledd og utslipp av andre klimagasser enn CO₂ fra andre nærmere angitte virksomheter skal være omfattet av denne loven, herunder gi andre regler om tildeling av vederlagsfrie kvoter for 2008–2012 enn det som følger av §§ 7 og 8 for virksomheter og sektorer som inntas i kvotesystemet i medhold av bestemmelsen.

§ 5 første ledd skal lyde:

Virksomhet som er kvotepliktig etter denne loven, og som ikke allerede har særskilt utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 annet ledd, må søke om slik tillatelse innenfor en frist fastsatt av Kongen for å få søknaden behandlet innen 1. januar 2008. Virksomhet som er berettiget til vederlagsfrie kvoter for 2008–2012 etter bestemmelsene i § 7 første ledd må søke om dette innen den samme fristen for å komme i betraktning ved tildelingen av disse kvotene. Søknaden må inneholde de opplysningene som er nødvendige for å vurdere hvor mange kvoter som skal tildeles etter § 8. Forurensningsmyndighetene kan i det enkelte tilfellet fastsette hvilke opplysninger eller undersøkelser søkeren må sørge for.

§ 6 skal lyde:

§ 6 (fastsettelse av det samlede antallet kvoter)

Kongen fastsetter det samlede antallet kvoter som tildeles for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012.

Kongen kan gi nærmere bestemmelser om organiseringen og gjennomføringen av salg av kvoter omfattet av § 6.

§ 7 skal lyde:

§ 7 (tildeling av kvoter vederlagsfritt for perioden 2008–2012)

Vederlagsfrie kvoter for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012 tildeles etter følgende prinsipper:

Landbasert virksomhet skal tildeles vederlagsfrie kvoter i henhold til § 8 annet ledd tilsvarende 100 prosent av sine prosessutslipp og tilsvarende 87 prosent av sine energiutslipp.

Annen kvotepliktig virksomhet skal ikke tildeles vederlagsfrie kvoter for 2008–2012.

Det settes av en kvotereserve for vederlagsfri tildeling til nye gasskraftverk som skal basere seg på rensing, og til høyeffektive kraftvarmeverk med konsesjon. Kongen gir nærmere bestemmelser om størrelsen på denne reserven, hvilke typer virksomheter som kan søke og øvrige kriterier som skal ligge til grunn for tildelingen etter dette ledd.

§ 8 skal lyde:

§ 8 (tildeling av kvoter vederlagsfritt)

Forurensningsmyndighetene treffer vedtak om hvor mange kvoter som skal tildeles den enkelte kvotepliktige for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012.

Kvoter skal tildeles vederlagsfritt etter § 7 på grunnlag av den kvotepliktiges gjennomsnittlige utslipp i basisårene 1998–2001.

Tildelingsvedtaket gjøres betinget av at forurensningsmyndighetene ved den årlige utdelingen av kvoter etter § 9 ikke finner at den kvotepliktige virksomheten er nedlagt og at virksomheten har tillatelse etter forurensningsloven § 11.

§ 9 første ledd skal lyde:

Forurensningsmyndighetene deler hvert år ut det antallet kvoter den enkelte kvotepliktige er berettiget til etter vedtak i medhold av § 8. Utdelingen av kvoter skjer ved at forurensningsmyndighetene innen 1. mars hvert år underretter Det norske registeret for klimakvoter om at et angitt antall kvoter skal overføres til den kvotepliktiges konto i registeret.

§ 10 første ledd skal lyde:

Den kvotepliktige skal gi melding til forurensningsmyndighetene dersom virksomheten forventer å ha eller har hatt lengre driftsstans eller er besluttet nedlagt.

§ 12 fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrift gi bestemmelser om betaling av gebyr for opprettelse og drift av konto, utde-

ling av kvoter utstedt av staten og overføring av kvoter i, til eller fra registeret.

§ 13 tredje ledd oppheves.

§ 14 første ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om hvilke typer kvoter, andre enn de som er fastsatt etter § 6, som kan godkjennes i oppgjør i forhold til kvoteplikten, og prosedyrene for dette.

§ 16 skal lyde:

§ 16 (rapportering)

Den kvotepliktige skal innen 1. mars hvert år rapportere foregående års kvotepliktige utslipp av klimagasser til forurensningsmyndighetene.

Kongen kan i forskrift eller i det enkelte tilfellet gi nærmere bestemmelser om rapporteringen, herunder bestemmelser om hva som skal rapporteres og hvordan utslippene skal beregnes eller måles.

§ 17 første og annet ledd skal lyde:

Forurensningsmyndighetene kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av klimagassutslipp etter § 16. Godkjenningen av utslippsrapporten er et enkeltvedtak.

Kongen kan i forskrift eller enkeltvedtak bestemme at den kvotepliktiges utslippsrapport skal verifiseres av en uavhengig tredjepart før innlevering. Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om krav til og akkreditering av verifikasjonsinstans, herunder om utarbeidelsen og innholdet av verifikasjonserklæringer.

§ 21 første ledd skal lyde:

Dersom den kvotepliktige ikke har overholdt sine forpliktelser etter § 13 første ledd, ilegger forurensningsmyndighetene et overtredelsesgebyr til statskassen. Overtredelsesgebyret skal tilsvare 100 euro på forfallstidspunktet for hvert tonn rapporteringspliktig klimagassutslipp som det ikke er plassert kvoter for på virksomhetens konto i henhold til § 13 første ledd. Gebyret forfaller til betaling 14 dager etter påkrav. Ved forsinket betaling skal det betales renter etter lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. Vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg. Kongen kan i forskrift endre størrelsen på overtredelsesgebyret.

§ 22 første ledd skal lyde:

Med bøter eller fengsel inntil 3 måneder eller begge deler straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene om meldeplikt i § 10 og rapporteringsplikt gitt i eller i medhold av § 16 i denne lov.

II

I lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensning og om avfall skal § 11 annet ledd første punktum lyde:

Kvotepiktig etter klimakvoteloven § 4 skal etter søknad innvilges tillatelse til kvotepiktige utslipp av *klimagasser* så fremt han godtgjør at han er i stand til

å overvåke og rapportere utslippene på en tilfredsstillende måte.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 17. juni 2007

Gunnar Kvasheim

leder

Asmund Kristoffersen

ordfører

